

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112234952
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5112234952.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: EURO - PERSONAL s. r. o., so sídlom Ružinovská 42, Bratislava, IČO: 35 977 817, proti odporcovi: F. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, N., toho času na neznámom mieste, o zaplatenie 300,- eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/394/2012-45 zo dňa 12.08.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa o zaplatenie istiny vo výške 300,- eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 8,75 % od 22.09.2012 do zaplatenia. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Okresný súd s poukazom na ust. § 115a ods. 2 O. s. p., vzhľadom k tomu, že v danej veci ide o drobný spor, na prejednanie veci nenariadil pojednávanie.

Súd sa oboznámil s listinnými dôkaznými prostriedkami predloženými navrhovateľom. Vec posúdil v zmysle ust. § 58 ods. 1, 4, § 47 ods. 1 písm. b), § 47 ods. 2 veta prvá, § 178 ods. 1, § 179 ods. 1 Zákonníka práce a § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Navrhovateľ si predmetným návrhom proti odporcovi uplatnil náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť tým, že zaplatil užívateľskému zamestnávateľovi sumu 300,- eur ako zmluvnú pokutu, ktorá bola dohodnutá medzi ním a užívateľským zamestnávateľom v čl. 4 písm. c) Zmluvy o dodržiavaní vnútorného režimu v areáli Volkswagen Slovakia, a. s. uzavretej dňa 06.09.2010 za každý jednotlivý prípad požitia omamných látok alebo odmietnutia podrobiť sa lekárskeho vyšetreniu na zistenie ich prítomnosti v organizme.

Pre vznik zodpovednosti zamestnanca za škodu podľa § 179 ods. 1 Zákonníka práce musia byť splnené všetky zodpovednostné predpoklady, ku ktorým patrí: 1. existencia pracovného pomeru 2. protiprávny úkon, 3. vznik škody, 4. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody, 5. ku škode musí dôjsť pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, 6. zavinenie zamestnanca, ktoré je zamestnávateľ povinný preukázať.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi navrhovateľom a odporcom došlo k vzniku platného pracovnoprávneho vzťahu - pracovnej zmluve a dohode o dočasnom pridelení odporcu ako zamestnanca na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi, ako aj, že dňa 30.8.2012 pri kontrole na pracovisku užívateľského zamestnávateľa došlo zo strany odporcu k porušeniu povinnosti stanovenej v ust. v § 47 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce dodržiavať pracovnú disciplínu, ktorá spočívala v tom, že odporca pri kontrole potvrdil užitie THC (marihuany). Z pokusu o zmier mal súd za preukázané, že navrhovateľ z dôvodu odmietnutia odporcu podrobiť sa testu na prítomnosť omamných a psychotropných látok okamžite listom zo dňa 11.09.2012 skončil s odporcom pracovný

pomer. Škoda mala navrhovateľovi vzniknúť tým, že užívateľskému zamestnávateľovi zaplatil zmluvnú pokutu v dôsledku toho, že odporca bol na pracovisku pod vplyvom požitia omamných látok. Na zaplatenie zmluvnej pokuty sa navrhovateľ zaviazal v zmluve o dodržiavanie vnútorného režimu v areáli Volkswagen..., ktorú mal uzatvorenú s užívateľským zamestnávateľom. Predmetom zmluvy je úprava vzájomných vzťahov v oblasti dodržiavania vnútorného režimu v areáli poskytovateľa za účelom predchádzania a zamedzovania udalostí, ktoré ohrozujú zdravie, majetok, životné prostredie, bezpečnosť práce a požiaru bezpečnosť v areáli poskytovateľa, a to v prípadoch uvedených pod bodmi a) až f), v zmysle prílohy tejto zmluvy - Organizačný pokyn č. 16, ktorý je jej neoddeliteľnou súčasťou. Účastníkom tejto zmluvy odporca nebol a súd v konaní ani nemal za preukázané, že by bol odporca s touto zmluvou oboznámený a že by bol oboznámený s Organizačným pokynom č. 16 (OP č. 16), avšak bez ohľadu na túto skutočnosť, dojednaná zmluvná pokuta medzi navrhovateľom ako prijímateľom a spol. Volkswagen Slovakia, a. s. ako poskytovateľom zavazovala len jej účastníkov, teda navrhovateľa a spol. Volkswagen Slovakia, a. s. Z obsahu zmluvy vyplýva, aj keď to v nej nie je jednoznačne vymedzené, že navrhovateľ sa zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade, že budú naplnené predpoklady ust. v čl. 1 zmluvy, jeho zamestnancami, inak povedané navrhovateľ sa pre prípad porušenia povinností uvedených v zmluve svojimi zamestnancami zaviazal zaplatiť poskytovateľovi zmluvnú pokutu. Dohoda o zmluvnej pokute má povahu dohody o paušalizovanej náhrade škody (bez ohľadu na to, či škoda vznikla) a je záväzná pre zmluvné strany, ktoré ju dohodli. Niet pochybností o tom, že odporca zmluvnou stranou nebol. Pokiaľ teda navrhovateľ zaplatil zmluvnú pokutu, zaplatil ju na základe uzatvorenej zmluvy a plnil si svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy, preto nemožno hovoriť o tom, že by navrhovateľovi vznikla škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti so zavineným konaním odporcu pri plnení pracovných úloh. Keďže neboli naplnené všetky zodpovednostné predpoklady vzniku zodpovednosti odporcu za škodu, súd návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p., o ktorých súd rozhoduje na návrh. Odporca bol v konaní úspešný má preto právo na náhradu trov konania, odporca si v konaní trovy konania neuplatnil, preto o trovách konania súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Domnieva sa, že prvostupňový súd sa dostatočne nevysporiadal so skutkovým a právnym stavom veci, o ktorej rozhodoval. Poukazuje na § 81 písm. c) zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, ako aj čl. IV. bod 4, 5 pracovnej zmluvy, ako aj čl. XII. bod 1 pracovnej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi. Zároveň poukazuje na ust. § 179 ods. 1, 2 Zákonníka práce a čl. III. bod 3.1, IV. bod 4.2 a 4.4 písm. b) dohody o zrážkach zo mzdy v znení dodatku č. 1. Počas trvania pracovného pomeru navrhovateľ vykonal zrážky zo mzdy za kalendárny mesiac výlučne za poskytnuté ubytovanie a stravné. Zrážka vo výške 300,- eur odporcovi vykonaná nebola. Na základe zmluvy o dočasnom pridelovaní zamestnancov a iné zmluvné dojednania zo dňa 12.10.2011, uzavretej medzi zmluvnými stranami EURO - PERSONAL s. r. o. Bratislava ako zamestnávateľom a DHL Exel Slovakia, s. r. o. Bratislava (užívateľský zamestnávateľ) v znení neskorších dodatkov, bolo iba v mesiaci august 2012 zaznamenaných na pracovisku užívateľského zamestnávateľa zo strany zamestnancov zamestnávateľa (navrhovateľa) celkom 18 udalostí za pozitívne testy, resp. odmietnutie podrobiť sa testu na prítomnosť alkoholu, omamných alebo psychotropných látok a 8 spôsobených škodových udalostí. Stopercentná marža vo výške 3,25 % prislúchajúca navrhovateľovi bola tak ponížená o hodnotu 1,12 % na hodnotu 2,13, čo pri kalkulácii 408.965,34 eur zo strany zamestnávateľa (navrhovateľa) voči užívateľskému zamestnávateľovi znamenalo poníženie o 4.580,41 eur. Každý zamestnanec navrhovateľa, vrátane odporcu, v predmetnom spore tak spôsobil navrhovateľovi škodu vo výške 254,47 eur. Navrhovateľovi v spore s odporcom vznikla teda škoda z titulu úhrady zmluvnej pokuty realizovanej na základe čl. 4.1 písm. c) Zmluvy o dodržiavanie vnútorného režimu v areáli Volkswagen Slovakia, a. s. Bratislava, uzavretej medzi Volkswagen Slovakia, a. s. a navrhovateľom dňa 06.09.2010, vo výške 300,- eur, z titulu poníženia marže a následne nižšej úhrady za personálny leasing zamestnancov navrhovateľa zo strany užívateľského zamestnávateľa vo výške 254,47 eur. Navrhovateľ si voči odporcovi uplatnil pohľadávku vo výške 300,- eur, ktorú riadne dôkazne zdokumentoval. Podľa výkladu prvostupňového súdu, ak by zamestnanec v areáli závodu užívateľského zamestnávateľa spôsobil škodu iným spôsobom ako výkonom svojej práce, napr. prácou s vysokozdvížným vozíkom, ktorý obsluhuje, žiadnej škode, za ktorú by zamestnanec zodpovedal, by nedošlo. Odporca bol dostatočne poučený a informovaný o tom, čo smie a čo nie, čo sa považuje za neprípustné konanie. Navrhovateľ má za to, že prvostupňový súd sa nevysporiadal práve s tým, že nesubsumoval konanie odporcu ako konanie v priamej súvislosti s plnením

pracovných úloh. Zákonodarca nikde nehovorí, čo sa príkladmo považuje za dobré mravy. Navrhovateľ sa domnieva, že práve postoj odporcu odmietnuť podrobiť sa testu na prítomnosť alkoholu alebo omamných a psychotropných látok je treba považovať za konanie neslušné, ktoré sa prieči aj dobrým mravom. Zachytenie odporcu ochranou závodu pod vplyvom omamných látok zabránilo teoreticky škodám, ktoré mohol odporca na pracovisku spôsobiť. Navrhovateľ sa domnieva, že prvostupňový súd nesprávne posúdil ako skutkový, tak aj právny stav veci. Žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na nové prejednanie, alebo návrhu navrhovateľa vyhovel.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. s poukazom na ust. § 212 ods. 3 O. s. p.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ust. § 212 ods. 2 O. s. p. vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom prvostupňového súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie veci.

Krajský súd po preskúmaní konania pred okresným súdom došiel k záveru, že okresný súd svoje konanie zaťažil vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie veci. Postupom okresného súdu, keď v zmysle ust. § 115a ods. 2 O. s. p. vo veci nenariadil pojednávanie, došlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom, za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Väčšina procesných oprávnení a povinností účastníka v občianskom súdnom konaní sa realizuje na pojednávaní, kde je účastníkovi umožnené predkladať návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonanému dokazovaniu, k tvrdeniu protistrany, právo záverečnej reči a pod. Uplatnenie týchto konkrétnych práv bolo navrhovateľovi odňaté vadným postupom okresného súdu, keď vo veci samej nenariadil pojednávanie.

Ust. § 115a O. s. p. umožňuje súdu rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania v drobných sporoch.

Je nepochybné, že súdená vec, vzhľadom na predmet konania, ktorý nepresahuje sumu 1.000,- eur, je považovaná za drobný spor (§ 200ea O. s. p.).

Nie vždy ale rozhodnutie veci bez nariadenia pojednávania prichádza do úvahy. Výklad a aplikácia citovaného ustanovenia musí byť v súlade s ostatnými súvisiacimi ustanoveniami O. s. p., tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.).

Citované ustanovenie bolo zaradené do Občianskeho súdneho poriadku v súvislosti so snahou zrýchliť a zefektívniť konanie, keď bola súdu daná možnosť, nie povinnosť rozhodovať aj bez nariadenia pojednávania za splnenia zákonom stanovených podmienok. Aj keď to priamo z textu zákona nevyplýva, účelom prijatia citovaného ustanovenia bolo zjednodušiť procesný postup súdu iba v jednoduchých veciach, v ktorých sa súd stotožní s návrhom na začatie konania a vyhovie mu. Bolo by v rozpore s účelom tejto normy zamietť návrh bez nariadenia pojednávania. Preto ak súd dôjde k záveru, že po splnení formálnych predpokladov na rozhodnutie bez nariadenia pojednávania by bolo potrebné návrh alebo jeho časť alebo niektorý z uplatnených nárokov zamietnuť, vo veci je potrebné nariadiť pojednávanie.

Základom pre rozhodnutie súdu v prípade nenariadenia pojednávania sú nespochybné listinné dôkazy predložené účastníkmi konania. V prípade akýchkoľvek pochybností rozsudok bez pojednávania nie je možné vydať. Vo veci možno rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi bez toho, aby sa nimi vykonávalo dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. O. s. p. Súd sa len oboznámi s listinami a ak z nich vyplynie tvrdený skutkový stav a právne posúdenie, môže ich vziať za základ svojho rozhodnutia vo veci samej. Ak súd vo veci rozhoduje bez ústneho pojednávania, nemožno hovoriť o vykonávaní dokazovania. V tomto prípade sa totiž iba súd mimo pojednávania bez prítomnosti účastníkov konania, ich zástupcov oboznamuje s obsahom predložených dôkazov. Súd potom nemá na základe čoho zákonom prípustným spôsobom ustáliť skutkový stav veci, ktorý je pre meritórne rozhodnutie nevyhnutný.

Postup prvostupňového súdu je aj v rozpore s ust. § 153 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. V danom prípade však k vykonaniu dokazovania nedošlo. Rozhodnutie prijaté bez vykonania akéhokoľvek dokazovania, bez výslovnej opory v zákone pre takýto postup môže mať v konečnom dôsledku za následok porušenie základných práv účastníkov konania. Hodnotenie dôkazov bez toho, aby bol dôkaz vykonaný, je porušením čl. 6 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, resp. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Dôvodom zamietnutia žaloby navrhovateľa zo strany prvostupňového súdu bolo nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním odporcu a tvrdenou škodou. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym úkonom a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Súd v konaní zisťuje jej existenciu z vykonaných dôkazov. Bez vykonania dokazovania podľa procesných pravidiel, upravených v ust. § 120 a nasl. O. s. p., nemohla byť táto otázka ustálená.

Postup okresného súdu sa javí odvolaciemu súdu ako nepredvídateľný, prekvapivý, čo je v rozpore s právom účastníka na spravodlivý súdny proces. Z dôvodu potreby predvídateľnosti postupu súdu a posilnenia práva na spravodlivý proces boli do Občianskeho súdneho poriadku včlenené viaceré ustanovenia, medzi nimi aj ust. § 118 ods. 2 O. s. p., keď sa upravil postup sudcu vo vzťahu k nesporným skutočnostiam a sporným skutočnostiam. Uvedené ustanovenie vnieslo do čiastočne kontradiktórneho procesu vyššiu ochranu účastníkov konania tým, že sudca musí usmerniť účastníkov konania o rozsahu dokazovania, ktoré mieni vykonať. Z hľadiska uplatnenia procesných práv účastníka je tu významná povinnosť súdu upozorniť účastníka na právne významné skutkové tvrdenia, ktoré ostali medzi účastníkmi sporné, resp. nepreukázané. Účastník nemôže byť zbavený týchto práv ani postupom v zmysle ust. § 115a O. s. p.

Na základe uvedeného krajský súd došiel k záveru, že rozhodnutie v súdnej veci bez nariadenia pojednávania porušuje práva navrhovateľa na dokazovanie v zmysle zásad upravených Občianskym súdnym poriadkom, ako aj právo na poučenie v zmysle ust. § 118 ods. 2 O. s. p., predstavuje odňatie možnosti účastníkovi - navrhovateľovi konať pred súdom a je v rozpore s ústavným právom účastníka na spravodlivý súdny proces.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil bez preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

Povinnosťou okresného súdu bude vec opätovne prejednať s tým, že vo veci nariadi pojednávanie. Okresný súd zároveň rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.